

Sak nr. 04/15

9. desember 2015 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter: , fratredende part

-, tiltredende part

I. INNLEDNING

Saken gjelder fastsettelse av vederlag i forbindelse med overdragelse av spesialistpraksis innen hudsykdommer. Saken behandles etter reglene i rammeavtale mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt 11.1.

er tildelt avtalehjemmelen som har hatt for drift av privat spesialistpraksis med Helse Nord RHF.

Forhandlinger om overdragelsesbestemmelsene har vært holdt, men ikke ført frem. Begge parter har bedt om at nemnda fastsetter overdragessummen. Uenigheten omfatter både prisen for utstyr/inventar og vederlaget for opparbeidet praksis.

Det ble avholdt befaring og møte i praksisen 3. desember 2015. Til stede var nemndas leder og partene. At det kun var nemndas leder, og ikke en samlet nemnd som var til stede under befaringen, var klarert med sakens parter i forkant og fastsatt av kostnadmessige årsaker.

I forkant hadde begge parter innsendt skriftlige redegjørelser for sitt syn på saken.

Nemndas sammensetning er i henhold til oppnevning av Den norske legeforenings sentralstyre. Ingen av partene har reist innsigelse mot sammensetningen.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale. Nemnda har lagt disse, samt voldgiftslovens ufravikelige bestemmelser, til grunn for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan således ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander (krav/tilbud).

En fulltallig nemnd har etter befaringen kommet frem til en enstemmig avgjørelse. Avgjørelsen er basert på sakens dokumenter og nemndsleders befaring/møte med partene.

II. SAKENS FAKTUM

Nemnda legger følgende *faktum* til grunn for sin avgjørelse:

Type praksis

Den aktuelle praksis er en solopraksis innen hud- og veneriske sykdommer, etablert i sentrum av _____ med 37,5 % driftstilskuddsavtale i klasse III med Helse Nord.

Tiltredende part har fått tildelt 100 % avtale.

Praksisen har hatt en generell dermatologisk profil, men med mye lysbehandlingspasienter.

Fratredende part har vært til stede i praksisen ca 2 dager hver 14. dag. Ellers er praksisen betjent av 1 ansatt som tar i mot lysbehandlingspasienter og forøvrig mottar telefoner og henvendelser som måtte komme til praksisen de dager legen selv ikke er tilstede.

Lokaler, beliggenhet

Kontoret er etablert i sentrum av _____. Det er gratis parkering utenfor bygningen. Totalt er praksislokalet på ca. 80 m², månedlig leiekostnad er ca. kr 12 000.

Tiltredende part skal ikke overta eksisterende lokaler og leieavtale er derfor sagt opp fra nyttår.

Personell

Det er 1 heltidsansatt hjelpepersonell i praksisen. Hun har ikke formell helseutdanning, men har vært ansatt siden 2005 og opplyses å være godt innarbeidet i praksisens rutiner. Hun viderefører sitt ansettelsesforhold hos tiltredende part.

Systemer i praksisen

Kontoret benytter WinPro elektronisk pasientsystem. Pasientdatabasen ligger på en bærbar PC som fratredende har med seg den tiden han ikke er på kontoret. Det opplyses om at det skal være kurant å overføre dataene til en server slik at de blir tilgjengeliggjort for kjøper, dog vil dette ha en kostnad på rundt kr 15 – 20 000.

Det er serviceavtale på IT-utstyr. Programansvarlig er kontaktbar i løpet av arbeidsdagen og utfører feilrettinger mv over internett.

Kontoret er ikke tilknyttet Helsenett.

Økonomiske forhold

Praksisen til _____ har ikke hatt separat regnskap. Praksisen eies av _____ aksjeselskap _____. Det er fra hans side hentet ut aktuelle poster fra regnskapet som viser en bruttoomsetning på rundt 1,5 millioner de siste tre driftsårene. I tillegg kommer driftstilskudd

som utgjør ca kr 450 000 pr år. Oppsett over årlige kostnader estimerer drøyt kr 850 000. Det er lønnskostnadene som er største utgift med nær kr 700 000 i 2014, husleien utgjør ca kr 12 000. Lagt til grunn disse tallen, har praksisen generelt et årlig overskudd på rundt kr 1 million de siste tre driftsårene.

Pasientgrunnlaget

Det er opplyst at det er pasienter innen alle typer hudsykdommer fra Rana, deler av Hemnes, Nesna og Lurøy kommune. Antall konsultasjoner årlig er ikke opplyst.

Kontinuitet/fravær

Praksisen har vært drevet siden 1997. Det er ikke opplyst om vesentlig fravær/avbrudd, ut over at praksisen de facto er ubetjent av lege med unntak av 2 dager hver 14. dag.

Utstyr og inventar

Selger har gitt oversikt over det utstyr som er gjenstand for overdragelse:

Medisinsk utstyr:

Waldmann UV 1000 TL-01 lysrør

Waldmann 7001 J UVA og UVB lysrør

Waldman Tp 4 4 plater med TL-01 lysrør for behandling av hender og føtter (innkjøpt 2011)

Waldmann PUYA 200 2 plater og 2 buer for behandling av hender og føtter UVA lysrør, samt reserverør for 10 år

Waldman kam TL-01 lysrør

Heine dermatoskop, 2 hoder for med eller uten olje (2013)

Heine dermatoskop for fingre og tær

Dermojet pistol 2 stk for injeksjon av kortison

Ellmann diatermi/elektrokoaguler med nødvendig tilbehør

PDT lampe (stor) for fotodynamisk behandling montert på gulvstativ. Brillertil behandlingssituasjonen (2010)

Operasjonslampe på gulvstativ

Operasjonsbenk med hev-/senkfunksjon

2 x Trillebord for bruk ved operasjoner

Diverse kirurgiske instrumenter

Sterilisator

Beholder for flytende nitrogen, 10 liter

Cryoflaske, Brymill med div ekstra utstyr

Badekar

Mikroskop

BT apparat (2013)

Kjøleskap

Diverse forbruksmateriell

Diverse kontormaskiner

Diverse møbler og inventar

Andre forhold

Tiltredende part, , var eneste søker da hjemmelen ble lyst ut.

III. PARTENES ANFØRSLER

Fratredende part, , har i korthet anført følgende:

Praksisen har vært drevet kontinuerlig siden 1997. Den ligger sentralt til i . med gratis parkering rett utenfor kontoret. Dette er gunstig, særlig for lyspasientene. Det erkjennes at kontoret ikke er optimalt for 100 % praksis, men de samme oppgaver som en ellers utfører på hudpoliklinikker, utføres også her. Det krever bare litt mer planlegging og organisering.

Det er stor tilgang av pasienter fra kommunen og de nærliggende.

Den ansatte i virksomheten fungerer svært godt. Hun ivaretar praksisens lyspasienter når legen ikke er tilstede. At hun ikke har faglig utdanning, er ikke av betydning. Hun har vært meget pålitelig og har samvittighetsfullt betjent klinikken så lenge hun har vært ansatt.

Utstyret i praksisen er fullt brukbart og en oppnår samme funksjonalitet og behandlingsresultat som på nyere utstyr. Alt lysutstyr er av merket Waldmann. Dette regnes som det beste og mest slitesterke på markedet. Det er kvaliteten på lysrørene og ikke apparatet som er bestemmende for dette. Elektrokoagulator er av eldre dato, hvilket er bra. Nyere utgaver er mer kompliserte og mindre effektive.

Det er bedt om at kjøpesummen fastsettes til kr 1000 000 fordelt på kr 500 000 for opparbeidet praksis og kr 500 000 for utstyr.

Tiltredende part, , har i korthet anført:

Hva gjelder utstyr, er det meste av eldre dato og praksisen bærer preg av lite investeringer siste årene. Lysbehandlingsapparater er delvis uten automatisk UV-dosemåling. Slikt utstyr må vedlikeholdes regelmessig med skifting av lysrør i henhold til alder, bruk og ytelse. Praksisen mangler utstyr til allergologisk diagnostikk. Kontorinventar har liten verdi når tiltredende part skal starte ny praksis.

Selger har benyttet en bærbar PC med WinPro journalsystem. Systemet er ikke tilkoblet Norsk Helsenett. WinPro systemet er ikke anbefalt, spesielt med tanke på digital overføring av dokumenter. Praksisen har ikke bankterminal. Det er derfor et stort investeringsbehov både hva gjelder medisinsk utstyr og det som gjelder IT-utstyr og -løsninger.

Det må bemerkes at tilsatt sekretær ikke har helsefaglig utdanning, selv om det ikke betviles at hun har gjort en god jobb for praksisen. Mangler ved formell utdanning innebærer at må ansette og opplære mer personale.

Lokalene er ikke tilrettelagt for drift i 100 %, dette gjelder både størrelse, funksjonalitet, beliggenhet og parkeringssituasjonen. At det er gratis parkering utenfor er riktig, men plassene er begrenset og har avstedkommet kritikk fra nabolaget. Dette innebærer at tiltredende part har sett seg tvunget til å skaffe nye lokaler.

Det er bedt om at verdien av utstyr fastsettes til kr 80 000, vederlag for opparbeidet praksis til kr 350 000, samlet kr 430 000.

IV. NEMNDAS VURDERING

Nemnda skal med bindende virkning fastsette verdien på utstyr og inventar samt vederlaget for opparbeidet praksis i anledning overdragelsen mellom partene.

Utstyr/inventar

Hva gjelder utstyr og inventar bemerker nemnda at det ikke foreligger fastsatte eller omforente kriterier for verdifastsettelse av brukt legeutstyr. Den reelle markedsverdien for slikt utstyr er vanskelig å anslå med nøyaktighet og markedet er lite oversiktlig.

Det understrekes at nemndas oppgave vil være å verdivurdere det utstyr som de facto befinner seg i praksisen, ikke det som ikke finnes.

Nemnda legger til grunn at praksisen har det medisinske utstyr som er påkrevet i en hudlegepraksis og at praksisen har hatt en standard som oppfyller kriteriene for driftstilskuddsklasse III.

Det utstyr som forefinnes i praksisen er fungerende og har en klar bruksverdi. I likhet med kjøper ser også nemnda at deler av utstyret er noen år, særlig gjelder dette lysbehandlingsutstyret. Imidlertid fyller det i all hovedsak fortsatt sine funksjoner. Nemnda sitter mot denne bakgrunn igjen med et inntrykk av en praksis som har det mest nødvendige, men som likevel har et visst investeringsbehov med tanke på modernisering. Herunder er det å forvente at maskiner/utstyr gjennomgående er direkte linket opp mot datasystemet. Dette er ikke tilfelle i denne praksisen.

Det er uansett slik at en omsetningsverdi på eldre medisinsk utstyr raskt vil ligge ned mot 10-30 % av innkjøpspris. I denne sak er det i liten grad gitt opplysninger som kan avklare innkjøpstidspunkt og –pris. Dette innebærer at fastsettelsen dermed i utpreget grad må bero på et overordnet skjønn.

Det er knapt med datautstyr som er gjenstand for overdragelse, og det lille som var, vurderes å ha liten omsetningsverdi.

En del av «småutstyret» er fortsatt fullt brukbart og muligens like bra som når det var nytt. Prisen må likevel gjenspeile at det er tatt i bruk og har vært det i noen år.

Møbler og inventar bærer preg langvarig bruk og anses, med unntak av venteromsmøblene, å ha minimal omsetningsverdi.

Nemnda finner at tiltredende parts tilbud ikke er dekkende for de verdier som faktisk overdras. Her finner også nemnda grunn til å bemerke at det ikke er tiltredende parts individuelle behov/ønsker om utstyr som er styrende for betalingsplikten, men utstyr innen spesialiteten som fratredende part krever overdradd.

Nemnda anser dog samtidig fratredende parts krav som klart for høyt, sett hen til utstyrsnivå og alder på utstyret.

I sin vurdering har nemnda sett hen til noen andre nemndsavgjørelser innen fagområdet. I sak 2/12 var det også eldre utstyr som var gjenstand for overdragelse, verdi satt til kr 220 000. I sak 8/12 ble utstyret satt til kr 100 000. Dette var i tråd med selgers prisforlangende og nemnda var dermed avskåret fra å sette en høyere verdi. I sak 7/09 ble verdien satt til kr 350 000. Også her var det en del eldre utstyr. I sak 2/15 ble verdien satt til kr 136 000. Den praksisen var imidlertid klart dårligere utstyrt hva gjelder lysbehandlingsutstyr. I tillegg lå alt fellesutstyr i et aksjeselskap hvor aksjene ble prissatt for seg.

Etter en helhetsvurdering har nemnda kommet til verdien på utstyr i aktuelle praksis passende settes til kr 200 000. Beløpet gjenspeiler etter nemndas vurdering at det er en del utstyr som er i daglig bruk og som fortsatt har sin bruksverdi i behold. Samtidig gjenspeiler prisen at praksisen har et moderniseringsbehov hva gjelder utstyr og at det utstyret som forefinnes gjennomgående er noen år gammelt.

Opparbeidet praksis

Hva gjelder verdien av opparbeidet praksis viser nemnda til at selve driftstilskuddshjemmelen ikke er gjenstand for overdragelse, denne tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltningsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av ”opparbeidet praksis” skal ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet ”goodwill” slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder.

Nemndas oppgave vil være å søke å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at han overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag. Forutsetningen er at det skal foretas en skjønsmessig vurdering og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt. 11.1, samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen. Videre skal nevnes at Legeforeningen i et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF har utgitt en ”kommentarutgave” til Rammeavtalen, herunder bestemmelsene som omhandler overdragelse. Også disse er lagt til grunn for nemndas behandling og vurdering i denne saken.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Type praksis (gruppe- eller solo)
- Kontorrutiner
- Opplært personell
- Attraktivitet/ beliggenhet
- Omsetning
- Pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- Systemer i praksisen (eks journalsystem)
- Husleieavtaler og andre leieavtaler

Den innbyrdes og nærmere vektning av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene søker å balansere mellom fratredende leges rettmessige behov for et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

Nemnda legger til grunn at over en 18 års-periode har drevet en hudlegepraksis som har vært satt pris på av pasientene. Det har ikke vært noen diskontinuitet i spesialistpraksisen i hans driftstid, ser en bort fra at praksisen kun har ordinær drift ca 4 dager i måneden.

Det oppfattes å ha vært god og stabil pasienttilgang til praksisen. Praksisen har gitt innehaver et godt overskudd. Basert på at det er en 37,5 % avtale, legger nemnda til grunn at en ikke uvesentlig del av inntektsgrunnlaget stammer fra lysbehandling.

Vurdert etter dagens forventninger fremstår praksisen å være noe preget av manglende investeringer og oppgradering siste årene. Det forventes at en spesialistpraksis pr 2015 er koblet opp mot Norsk helsenett og at pasientdata kan utveksles elektronisk. Ytterligere at det er IT-løsninger i praksisen som tilrettelegger for driften ved oppkobling mot utstyr o.l.

Nemnda er videre enig med partene i at dagens lokaler ikke vil være tjenlig for en 100 % praksisdrift. Tiltredende part må derfor fra sin oppstart flytte praksisen til nye lokaler. Dette har kostnader, både direkte og indirekte, men innebærer også at verdien av å overta en praksis i drift blir noe mindre.

Hjelpepersonalet i en praksis er en faktor som nemnda tillegger stor betydning i sine avgjørelser. Personalet er gjerne kontinuitetsbærerne i praksisen når fratredende lege avslutter. Dette gjelder ikke minst innen fag hvor hjelpepersonalet har oppgaver av selvstendig karakter. Dermatologi er et fagområde hvor tilsatte regelmessig har slike oppgaver, særlig i forbindelse med lysbehandling.

Nemnda legger til grunn at fratredende lege har drevet sin praksis innenfor regelverket, men stiller seg, slik også tiltredende part har gjort, noe undrende til at lysbehandlingsregimet overlates til en ansatt helt uten formell helsefaglig utdanning i de perioder praksisen er uten legedekning. Med det sagt, betviler nemnda ikke at vedkommende har gjort en utmerket innsats og også vil være en verdifull ressurs for den nye legen fremover.

At det kun meldte seg én søker med formalkompetanse, tilsier at dette ikke anses som en veldig attraktiv post å søke seg til.

Nemnda har i sin avgjørelse sett hen til annen nemndspraksis innen fagområdet, men uten å finne avgjørelse av særskilt relevans. Nemnda finner at verdien av opparbeidet praksis klart reduseres som følge av flyttingen (som vurderes som nødvendig). Det er samtidig tale om en 37,5 % praksis som overdras. Men selv hensyntatt disse forhold, anser nemnda at fratredende leges krav ikke går ut over den verdi som den opparbeidet praksis representerer i denne saken. Nemnda fastsetter etter dette vederlaget for opparbeidet praksis til kr 500 000 i samsvar med fratredende leges krav.

Samlet overdragelsessum blir dermed kr 700 000,-.

Kostnadene fordeles i henhold til retningslinjene med en halvpart på hver part.

Forfallsdato settes i samsvar med partenes til enighet til 1.1.2016, hvilket i praksis innebærer at betalingsplikten inntreer første ordinære hverdag i 2016.

V. SLUTNING

1. Kjøpesummen fastsettes til kr 700 000 – *kronersjuhundretusen* –
2. Kjøpesummen forfaller til betaling 1. januar 2016
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Avgjørelsen er på alle punkter enstemmig.

Ålesund/Bergen/Harstad, 9. desember 2015

Truls Disen

Nils Grytten

Arve Kristiansen